นานาสาระ

เราควรใช้ยาชื่อสามัญ

ศ.นพ. สมศักดิ์ เทียมเก่า
อนุสาขาวิชาประสาทวิทยา สาขาวิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เหตุผลที่เราควรใช้ยาชื่อสามัญ (generic drugs) มีเหตุผลสำคัญหลายประการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วยและระบบสาธารณสุขโดยรวม

1. ราคาถูกกว่ามาก

เหตุผลที่ชัดเจนที่สุด คือ ประหยัดค่าใช้จ่าย โดยยาชื่อสามัญมักจะมีราคาถูกกว่ายาต้นแบบ (original drugs) มาก เพราะผู้ผลิตไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายมหาศาลในการวิจัยและพัฒนาตัวยาใหม่ หรือค่าใช้จ่ายด้านการตลาดและการโฆษณาเหมือนยาต้นแบบ
เมื่อสิทธิบัตรยาต้นแบบหมดอายุลง บริษัทอื่นๆ สามารถผลิตยาที่มีตัวยาสำคัญเดียวกันได้ ทำให้เกิดการแข่งขันทางการตลาด ราคาจึงลดลง

2. มาตรฐานเท่าเทียมกับยาต้นแบบ (Bioequivalence)

ยาชื่อสามัญต้องผ่านการรับรองจากหน่วยงานกำกับดูแลของรัฐ เช่น อย. ในไทย ว่ามีคุณภาพและความปลอดภัยเทียบเท่ากับยาต้นแบบในแง่ของตัวยาสำคัญเป็นยาชนิดเดียวกัน ต้องผ่านการทดสอบว่ายาเข้าสู่กระแสเลือดและออกฤทธิ์ในระดับที่ใกล้เคียงกับยาต้นแบบ แตกต่างไม่เกิน 10%

3. ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประเทศ

เมื่อใช้ยาชื่อสามัญมากขึ้น จะช่วยลดงบประมาณที่รัฐต้องจ่ายเพื่อจัดซื้อยาในโรงพยาบาล ทำให้โรงพยาบาลมีงบประมาณไปพัฒนาด้านอื่นหรือจัดซื้อยาที่จำเป็นอื่นๆ ได้มากขึ้น และมีความยั่งยืนทางการเงินมากขึ้น

แม้ว่ายาชื่อสามัญจะมีคุณภาพเท่าเทียมยาต้นแบบ แต่ก็มีข้อควรระวัง

ยาที่มีช่วงการรักษาแคบ (narrow therapeutic index) ยาบางกลุ่ม เช่น ยาละลายลิ่มเลือด ยาควบคุมโรคลมชัก แพทย์อาจระมัดระวังเป็นพิเศษในการเปลี่ยนยี่ห้อ เพราะการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยในระดับยาในเลือดอาจส่งผลต่อผู้ป่วยได้

หากแพทย์หรือเภสัชกรแนะนำให้ใช้ยาชื่อสามัญ คุณสามารถมั่นใจได้ในมาตรฐานความปลอดภัยและประสิทธิภาพ เพราะได้รับการรับรองตามหลักเกณฑ์ทางเภสัชกรรม